

Adroddiad Blynyddol Cyngor Cymuned Aberdaron 2023-24

Mae cymuned Aberdaron wedi ei leoli ym mhen draw Penrhyn Llŷn gan derfynu gyda chymunedau Botwnnog a Thudweiliog i'r dwyrain. Mae'r gymuned yn cynnwys hen blwyfi eglwysig Aberdaron, Rhiw, Llanfaelrhys a Bodferin gyda Ynys Enlli i'r gorllewin. Arferai yr ardal fod yng nghwmwd Cymydaen ac yn un o dri cwmwd a ffurfiai gantref Llŷn.

Mae'r Cyngor wedi ei ffurfio o dair ward, sef Aberdaron, Y Rhiw a Rhoshirwaun. O fewn ardal y Cyngor mae pentref Aberdaron, pentref gwledig Y Rhiw ac ardaloedd Rhoshirwaun a Rhydlios.

Aelodaeth y Cyngor:

Cynghorwyr Ward Aberdaron:

Wenda Williams
Dafydd Myrddin
Jaci Jones
Tim Rosa
Mari Jones Evans
Dewi Evans

Cynghorwyr Ward Y Rhiw:

Y Cynghorwyr:
Nesta Roberts
Emlyn Jones
Dafydd Williams

Cynghorwyr Ward Rhoshirwaun:

Robert J Williams
Gwenllian Hughes Jones
Wil Evans

Cadeirydd 2023-24: Robert J Williams

Is gadeirydd 2023-24: Jaci Jones

Mae Y Cynghorydd Gareth Williams yn cynrhychioli y Cyngor Cymuned ar Gyngor Gwynedd ac yn Gynghorydd ardal Pendraw Llŷn, mae hefyd yn cynrhychioli cymuned Botwnnog ar Gyngor Gwynedd.

Staff:

Mae Phil Hughes yn cael ei gyflogi fel clerc y Cyngor, ei gyfeiriad ebost ydi cyngorcymunedaberdaron@gmail.com

Cyfarfodydd:

Cynhelir cyfarfodydd y Cyngor ar yr ail nos Lun o bob mis ac eithrio mis Awst gyda chyfarfodydd yn cael eu cynnal yn neuaddau Rhoshirwaun, Y Rhiw a Chanolfan Deunant yn eu tro.

Cymraeg yw iaith weinyddol y Cyngor felly, cynhelir y cyfarfodydd yn y Gymraeg. Cynhelir cyfarfod Blynyddol y Cyngor ym mis Mai pryd yr etholir Cadeirydd ac Is-gadeirydd am y flwyddyn ynghyd ac adolygu Dogfennau a Pholisiau'r Cyngor sydd yn cael eu arddangos ar wefan y Cyngor:

Rheolau Sefydlog, Rheolau Ariannol, Polisi Iaith, Polisi Cyfryngau Cymdeithasol, Polisi Pryderon a Chwynion, Rheolau Mynwentydd a'r Asesiad Risg.

Eiddo y Cyngor:

Cae chwarae pentref Aberdaron

Eglwys Newydd Aberdaron a'r fynwent sydd yn ei hamgylchynu.

Atebolrwydd:

Mae'r Cyngor Cymuned wedi mabwysiadu côd ymddygiad aelodau a chedwir cofrestr o fuddiannau ar gyfer pob aelod. Mae gofyn i'r cynghorwyr ddatgelu unrhyw fuddiannau

sydd ganddynt am eitemau i'w trafod ar gychwyn bob cyfarfod a bydd y rhain yn cael ei nodi yn y cofnodion.

Mae cyfrifon y Cyngor yn cael ei harchwilio gan archwilydd mewnol ac allanol yn flynyddol. Mae'r archwiliad mewnol yn cael ei gynnal gan Adran Archwilio Cyngor Gwynedd, a'r Archwiliad Allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru.

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am ddarparu amrywiaeth o wahanol wasanaethau o fewn yr ardal y mae'n ei gynrychioli ar ran y gymuned gyfan.

Dyma rai o gyfrifoldebau Cyngor Cymuned Aberdaron:

- gosod Praesept sef y dreth sydd yn cael ei ddosbarthu i'r Cyngor bob blwyddyn,
- cyflwyno sylwadau ar geisiadau cynllunio i Bwyllgor Cynllunio Cyngor Gwynedd,
- cynnal a chadw tiroedd ac eiddo'r Cyngor (gweler uchod)
- cyfrannu at geisiadau am nawdd oddi wrth elusennau/grwpiau/mudiadau ar yr amod y derbynnir mantolen ariannol gyfredol, yn unol â Rheoliadau Ariannol y Cyngor,
- hysbysu adrannau perthnasol Cyngor Gwynedd am gyflwr ffyrdd, llwybrau, pontydd, goleuadau stryd, meysydd parcio a hawliau tramwy
- Barbio rhai o lwybrau troed y gymuned

Cyllid

Prif ffynhonnell incwm y Cyngor yw'r praesept a osodir yn flynyddol a'i gyflwyno i Gyngor Gwynedd ym mis Ionawr ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf a dyma'r unig ffynhonnell o incwm ardreth sydd ar gael i gynghorau cymuned a thref. Paratoir cyllideb ddrafft ar sail asesiad o sefyllfa ariannol y Cyngor drwy ystyried y costau tebygol yn yr hydref. Mae'r Cyngor yn cyfrannu £2,000 y flwyddyn at gynnal a chadw toiledau cyhoeddus y gymuned, mae Cyswllt Twristiaeth Aberdaron yn cyfrannu hanner y gôst yma.

Hawlia'r Cyngor ad-daliad treth ar werth a dalwyd yn ystod y flwyddyn.

Mae'r Cyngopr yn gyfrifol am godi ffioedd ar gyfer agor beddau a gosod cerrig beddau yn y fynwent, mae'r arian a dderbynnir yn cael ei ddefnyddio tuag at gynnal a chadw y fynwent.

Mantolen ariannol Cyngor Cymuned Aberdaron 2023-2024

Yn y banc 31/3/2023: £40,606

	Taliadau 2023-24	Derbyniadau 2023-24
Gweinyddu cyffredinol	£7,695.10	£18,799.09
Cae Chwarae	£22,500.72	
Llwybrau	£850	£681.50
Eglwys	£11,633.56	£5,722
Amrywiol	£4,321.52	£45.66
Cyfanswm	£46,962.90	£25,248.25
Yn y Banc 31/3/2024:		
Cyfri cyfredol		£18,892
Wrth gefn		£0.05
Cyfanswm		£18,892

Gwaith y Cyngor yn ystod y flwyddyn:

Cae chwarae: Yn ystod y flwyddyn 2023-24 gwnaed gwelliannau i gae chwarae y pentref mae offer newydd wedi ei rhoi yno.

Eglwys Newydd: Mae sgaffald wedi mynd fyny ar yr eglwys yn ystod y flwyddyn ac maent yn y broses nawr ir gwaith atgyweirio ar fin dechrau.

Mynwent yr Eglwys Newydd: Mae y Cyngor yn gyfrifol am dorri gwellt y fynwent trwy broses o wahodd tendrau bob 2 flynedd. Gafodd y tendr ei dderbyn yn yn 2024 am y ddau flynedd nesaf.

Hysbysfyrddau: Derbyniwyd grant gan Gronfa AHNE Llŷn ar gyfer hysbysfyrddau newydd i bentrefi Y Rhiw ac Aberdaron, mae yr hysbysfyrddau wedi eu gosod.

Cyfraniadau ariannol: Yn ystod y flwyddyn rhoddwyd cyfraniadau ariannol tuag at dorri gwellt mynwentydd y tair eglwys sydd o fewn y gymuned sef Ant Hywyn, Llanfaelrhys a Sant Aelrhiw, ynghyd a mynwentydd capeli Nebo a Bethesda. Rhoddwyd cyfraniadau yn ogystal i neuaddau y Rhiw, Rhoshirwaun a Chanolfan Deunant, Aberdaron. Mae cyfraniadau wedi eu rhoi i Clwb Ffermwyr Ifanc Eryri ac Eisteddfod Uwchfynydd.

Cwblhawyd yr adroddiad gan Phil Hughes, Mai 2024